

AZ ÓCEÁN HANGJAI

ADAM MAKOS
ÉS MARCUS BROTHERTON

*Ismeretlen történetek a második világháború
tengerészgyalogos-hőseinek életéből*

ISMERD MEG A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ ISMERETLEN Tengerészgyalogos-hőseit!

A történet Pearl Harbor lebombázásával kezdődik, és Japán 1945-ös megadásával zárul. A már kilencvenes éveikben járó leszerelt katonák, akik beszámolnak az eseményekről, megosztott nézőpontból mesélik el saját történetüket, egészen a háború végéig. Több mint egy tucat egykori tengerészgyalogos narrációjából tevődik össze a realista háborús beszámoló. A férfiak először elmondják, hogyan érte őket fiatalkorukban Pearl Harbor lebombázásának a híre, milyen indíttatásból csatlakoztak a tengerészgyalogsághoz, majd milyen veszedelmekkel kellett szembenézniük a Csendes-óceán térségében.

Részletes, valóság-hű történetet olvashatunk a japánokkal való összecsapásokról, a katonákat ért borzalmakról és a háború pszichológiai következményeiről.

ADAM MAKOS

újságíró, történész és a The New York Times bestseller Felettünk a csillagos ég szerzője. Tizenöt éve katonai témákkal foglalkozik, így számos veteránnal

készített már interjút, akik a második világháborúban, Koreában, Vietnamban és a jelenleg is tartó háborúkban harcoltak. Repült B-17-es bombázóval és T-38-as vadászgéppel a légierő jóvoltából. A történeteikhez való anyaggyűjtés során Makos találkozott államfőkkel, teázott Károly herceggel, és amerikai csapatokkal járőrözött a két Korea demilitarizált zónájában. Munkájának csúcsaként 2008-ban Irakba utazott a 101. légi deszant különleges hadosztállyal, és részt vehetett al-Kaida-terroristák üldözésében.

MARCUS BROTHERTON újságíró és író, aki nemzetközileg ismert arról, hogy közösen publikált irodalmi műveket közéleti személyekkel, humanitáriusokkal, befolyásos vezetőkkel és katonatisztekkel. Több mint huszonöt könyv szerzője vagy társszerzője.

Tudjon meg többet a könyvről:

www.valorstudios.com

www.marcusbrotherton.com

www.facebook.com/dreamvalogatás

„Kötelező olvasmány a történelem iránt rajongóknak. Egy szívbe markoló, de igaz történet lenyűgöző beszámolója emberekről, sorsokról.”

Barnes and Noble

„Milyen lehet átélni a hátborzongató csatákat és kegyetlen harcokat? Ebben a könyvben azok az emberek mesélik el, akik ott voltak.”

Amazon

„Képzelden el egy beszélgetést az apjával vagy a nagyapjával, aki harcolt a II. világháború idején. De ezúttal mindent elmesél, amiről eddig hallgatott...”

**Larry Alexander,
a Felettünk a csillagos ég társszerzője**

„Döbbenetes és megrendítő elbeszélések olyan idős katonáktól, akik túléltek a túlélhetlent. Felkavaró könyv.”

Goodreads

AZ ÓCEÁN HANGJAI

— részlet —

BEVEZETŐ

Hallgassuk meg a túlélőket!

A II. világháború veteránjai, akik ebben a könyvben megszólalnak, elmondhatatlan borzalmakat éltek át, hazajöttek Amerikába, és több mint hatvanhét évvel az események után, ma is élnek. Ezek a férfiak – tengerészgyalogosok, akik a Csendes-óceán vidékén harcoltak – nemzeti kincseink.

Ez a könyv nem íródhatott volna meg tíz év múlva. Öt év múlva sem. Talán két év múlva sem. Minden megszólaló nagyon szép korú már. Nyolcvanöt-kilencven évesek. A legidősebb egykori katona, Richard Greer kilencvenöt. De úgy osztották meg velünk történeteiket, mintha a második világháború csak tegnap történt volna.

A következő oldalakon ezek a veteránok visszavisznek minket az időben. Átéldhetjük velük a döbbenetet, amit ők éltek át akkor, amikor Pearl Harbort támadás érte. Érezhetjük az újonckiképző táborok nyüzsgését, ahol a civil udvariasságot kihajítják az ablakon, hogy a fiúkból férfiakat nevelhessenek. Velük hajózunk Guadalcanal szigetére, tengerészgyalogosként vívandó első csatáik felé, ahogy felveszik a harcot a náluk tapasztaltabb, ádáz ellenséggel. Az utazás azonban nem ér itt véget. Elvisznek minket Ausztráliába, pihenni, erőt gyűjteni, aztán vissza a tűzvonalba: a Gloucester-fok esőerdőibe, Peleliu

fenséges hegyvonulataihoz, Ivo Dzsima fekete homokjára és Okinava sártengerébe. Aztán velük örülünk, amikor hazatérnek győztesen, jókedvűen, de sok barátjukat siratva.

Ezek a férfiak ma nagyapák, ükapák az amerikai közösségekben. Köztünk élnek. Találkozhatunk velük a templomban, a helyi kisboltban. Ám amit átéltek, olyan borzalmas, annyira elképzelhetetlenül szörnyű! Csodának tűnik, hogy életben vannak. Normális, hétköznapi emberek, olyanok, mint mi. És olyan szerények! Sok könyvet írtak a csendes-óceáni háborúról. Ez a könyv annyiban más, hogy a katonák saját elbeszéléseit dolgozza fel, oral history (elbeszélt történelem). Az ilyen könyvekben a szerző bemutatja a „hangokat”, majd a háttérbe húzódik. Olyan, mintha az olvasó folytatna párbeszédet ezekkel az egykori katonákkal. Képzelje el egy pillanatra, hogy késő éjszaka van, Ön kimegy a konyhába inni valamit, és ott találja a konyhaasztal körül az apját vagy nagyapját és katonatársait. Történeteket mesélnek egymásnak. Ön hallgatja, mit beszélnek, és amit hall, az örökre megmarad az emlékezetében. Ez az a könyv.

Tom Hanks, Steven Spielberg és Gary Goetzman díjazott HBO minisorozata, *Az elit alakulat* (*Band of Brothers*) után a nézők tudni akarták, mi történt a világ más részein lezajlott csatákban. Ezért forgatták 2010-ben a *The Pacific – A hős alakulat* minisorozatot. A *Pacific* életre keltette a legendás 1. tengerészgyalogos hadosztály tagjainak nevét, állomáshelyeiket és csatáikat; ők voltak az elsők, akik a japánok ellen harcba szálltak, és akkor is a hadszíntéren voltak, amikor már nem hulltak robbanó lövedékek. A HBO sorozata három magas rangú veteránt mutatott be; a furfangos Robert Leckie-t, az érzékeny Eugene Sledge-et és a rendkívüli John Basilone-t. Ezek a férfiak megérdemelték a rivaldafényt és a hírnevet. Basilone-t méltán tüntették

ki a legmagasabb katonai kitüntetéssel; a háború után Leckie és Sledge nagyszerű könyvben dokumentálta mindazt, amit átéltek, a világ okulására. Mindegyikük szerepel ebben a könyvben, de nem „hangként”. Ennek oka az, hogy már egyikük sem él.

Ennek a könyvnek erénye az, hogy a jelenben íródott. A még életben lévő hősöket mutatjuk be, akik ezek mellett e legendás hősök mellett harcoltak. Az „új hangok” olyan veteránok, akik a maguk módján hősiességek. Vannak, akik a saját szülővárosukban hősök. Mások, mint Sid Phillips, R. V. Burgin és Chuck Tatum könyveikről vagy a mozivászonról ismertek. Ám nagyon sokan ebben a könyvben szólnak először arról, mi történt velük a háborúban. Nem kell a sorozatot ismerni ahhoz, hogy kitűnjön: e könyvben példa nélküli hősiességről olvasunk.

Hosszú évekig szorosan együtt dolgoztam azokkal a tengerészgyalogosokkal, akiknek történetét a következő oldalakon leírom. Chuck Tatumot legalább tíz éve ismerem; én szerkesztettem *Red Blood, Black Sand* (Vörös vér, fekete homok) című könyvét. Abban a megtiszteltetésben volt részem, hogy dolgozhattam Sid Phillips könnyed memoárján is, amely *You'll Be Sor-ree!* (Ezt még megbánod!) címmel jelent meg. Sid több történetet is kihagyott abból a könyvből; sötét, erőszakos dolgokat. Megkérdeztem tőle, miért vonakodott ezeket megírni, mire azt válaszolta: nem akarta, hogy az unokái olvassanak a második világháború nyers, ádáz vadságáról. Ezért inkább a humorra és bajtársiasságra koncentrált, amit ezekben a borzasztó időkben talált.

Mindennek megvan a maga helye és ideje; ez a könyv az élők utolsó elbeszéléseit tartalmazza. A veteránok nem lesznek fiatalabbak. Ahogy mi sem. Ezért ebben a könyvben nem finomkodunk; Sid Phillips és minden megszólaló a maga nyers

valóságában mondja el, ami történt. Azért voltak hajlandók megszólalni, mert ígéretet tettünk nekik: ebben a könyvben úgy mondhatják el az eseményeket, ahogy azok megtörténtek.

Ez nem a háború szerkesztett, kozmetikázott leírása. Az utolsó túlélők beszélnek; mélyen merítenek emlékeikből, fájdalmas epizódok kerülnek elő; van könnyfakasztó humor és megható bátorság, önfeláldozás és régimódi jóság. Még egyszer, utoljára mesélnek.

Hol találtuk ezeket a férfiakat, akik a hangjukat adták ebbe a könyvbe? Kerestünk és találtunk, egyik találat adta a másikat. Akik vállalták, hogy mesélnek nekünk, újabb és újabb neveket adtak, bajtársaik nevét, és a bajtársak újabbakat neveztek meg. Igen rövid idő alatt tizenöt veterán mesélt nekünk. Az ő hangjukat tárjuk az olvasó elé.

Az idő nagyon fontos tényező volt, ezért igénybe vettem Marcus Brotherton újságíró segítségét, aki az Easy század (az 506. légi deszant ezred 2. zászlóalja) legénységének profiljait készítette el nagy sikerű oral history projektje, a *We Who Are Alive & Remain* (Mi, akik élünk és megmaradtunk) folyamán. Együtt számtalan órát töltöttünk az interjúk felvételével, a szöveg szerkesztésével és azzal, hogy mint egy kirakós darabjait, összeállítottuk ezt a könyvet.

Egy kicsit elragadott minket az indulat. Készítettünk interjúkat második világháborús tengerészgyalogos-pilótákkal is, akik Wildcat és Corsair harci gépeikkel a földi egységek fölött hasítottak. Beszéltünk Katharine Phillips-Singerrel, akire Ken Burns *The War* (A háború) című dokumentumfilmjéből „a nagyon figyelemre méltó déli hölgyként” emlékezhettek. Katharine nagyon érdekes emlékeit osztotta meg a világháború hátországi eseményeiről. Ám ez az interjú terjedelmi okok miatt kimaradt

a könyvből; nem veszett azonban el, honlapunkon megtalálható:
www.valorstudios.com.

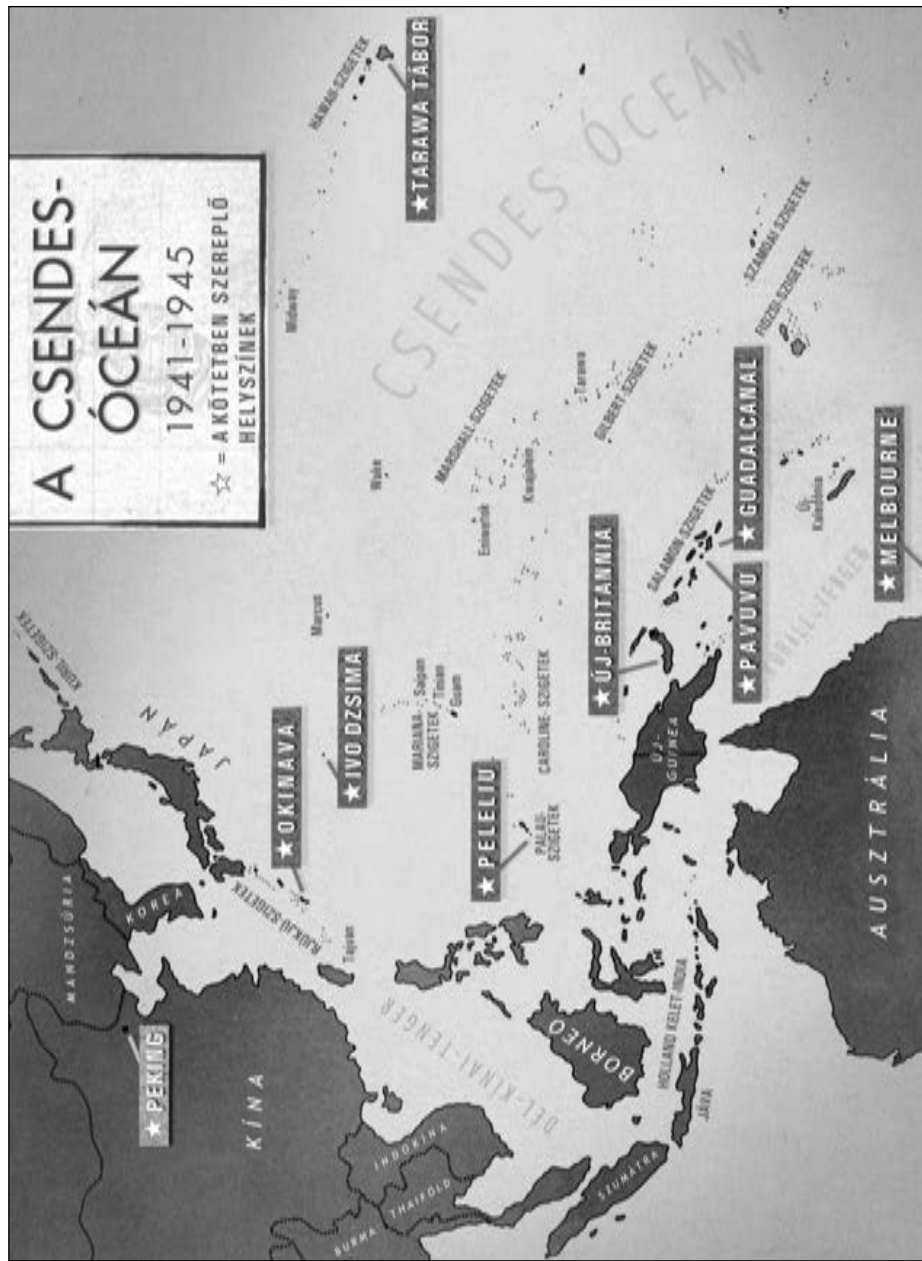

A könyv munkálatainak elején felmerült bennem néhány kérdés. Vajon hogyan térhettek vissza ezek a férfiak a világba azok után, amit láttak, tettek, elszenvedtek? Hogyan képes az ember elméjének épségét megőrizni, miután olyan sokáig lakik vizes lövészárkokban, hogy a lábkörmei elrohadnak? Hogyan képes viccet mesélni, miután 970 tüzérségi lövedék záporozott körülötte? Hogyan képes tovább harcolni, miután szemtanúja volt, hogy társának holttestét hordágyon cipelték el mellőle.

A választ a könyv lapjain találhatják, levonhatják ezekből a történetekből a következtetéseket. Nekem e történetek megismerése után meggyőződésemmé vált, hogy ezek a tengerészgyalogosok egészen rendkívüli emberek.

A CSENDES- ÓCEÁN

1941-1945

☆ = A KÖTETBEN SZEREPLŐ
HELYSZÍNEK

1. FEJEZET

BENNE VAGYUNK

Pearl Harbor

1941. december 7-én, egy szombati napon, a japán hadiflotta rajtaütésszerű légitámadást indított az amerikai hadsereg ellen Pearl Harbornál, Oahu szigetén. Azon a napon a japánok 2 400 amerikai katonát és ötvenöt civilt öltek meg, hadüzenet nélkül.

SID PHILLIPS

1941. december 7-e volt, szombat délután, és semmi tennivalóm nem akadt. Beugrottam hát az Albright drogériába szülővárosomban, az Alabama állambeli Mobile-ban, ahol a barátom, W. O. Brown volt a csapos. A pultnál ülve beszélgettem W. O.-val. Körülbelül húsz ember lehetett még a helyiségben. Egyszer csak berontott az ajtón egy nő, és felkiáltott: „Kapcsolják be a rádiót!” W. O.-nak volt egy kis rádiója, rögtön be is kapcsolta. A bemondó nem mondott semmi különöset azon kívül, hogy megtámadtak minket, és nagyon sok a sérült. Nyilvánvalóan az volt az utasítás, hogy ennél többet ne mondjon. Adóról adóra kapcsoltunk, mindenhol a Pearl Harbor elleni támadásról beszéltek. Nem volt zene. Mindenhol hírek, hírek, hírek. Csak ültünk, és döbbenet hallgattunk.

Mindenki zavartan pislogott, azt sem tudták, hol van Pearl Harbor. Én voltam az egyetlen ott, aki tudta, hogy a Hawaii-szigetekhez tartozik, és ezt el is mondtam mindenkinek. Pearl Harbor akkoriban nem volt túl közismert név, de a nagybátyám, Joe Tucker állomásozott ott, és édesanyám kapott tőle leveleket.

Fél óra múltán felültem a biciklimre, és hazatekertem Monterey Place-be. Addigra már mindenki hallotta, mi történt. A hírek gyorsan terjedtek a környéken.

Pearl Harbor után egy nappal vonultam be. W. O. és én azt gondoltunk, korai madarak leszünk, akik odaérnek még a tömeg előtt. Először azt terveztük, hogy a haditengerészethez jelentkezünk. Körülbelül reggel nyolcra értünk a szövetségi épület elé, és beálltunk a haditengerészet toborzási irodája előtt lévő, legalább százméteres sorba.

Nekem munkába kellett mennem, W. O.-nak pedig iskolába, szóval a sor elejére gyalogoltunk, hogy megnézzük, mi történik. Tizenhét éves voltam, de már elvégeztem a középiskolát, és jó állásom volt. A Hadmérnöki Hivatalban dolgoztam, a belvárosban. Az volt a munkám, hogy térképeket szállítsak a Szövetségi Épületbe, úgy két háztömbnyire, ahol azokat lemásolták, és részletesen kidolgozták. Havi 90 dollár volt a bérem, ami sokkal több volt, mint amit tengerészgyalogosként valaha kerestem (amikor bevonultam, mindössze 21 dollár zsoldot adtak).

Egy tengerészgyalogos-toborzó odajött hozzánk.

– Srácok, akartok japcsikat ölni? – kérdezte.¹

¹ A második világháborúban szolgáló tengerészgyalogosok a Kínában zajló japán kegyetlenkedésekről készült híradók és riportok áradatában nőttek fel. Ezekben a filmhíradókban azt láthatták, hogy a japánok hadifoglyokat égetnek el élve, fejeznek le, csecsemőket dobnak a levegőbe, és szuronnal döfik át őket. A japánokról kialakult kép – szeretik a költészetet, a szépírást és a kertészkedést – átalakult; az átlag amerikai a japánokban már a szadista hajlamú brutális katonát látta. A japánokat – civileket és katonákat egyaránt – a háború előtti Amerikában japcsiknak gúnyolták.

– Hát, ez jó ötlet – feleltük. – De mi inkább a haditengerészethez vonulnánk be.

– Ugyan! Azt nem akarhatjátok. Ha a szüleitek házások, nem soroznak be titeket a haditengerészethez. Különben is, ott legfeljebb hajópadlót súrolhattok. Ha a tengerészgyalogsághoz csatlakoztok, garantálom, hogy szemtől szembe kerülhettek a japcsikkal.

Az ő irodájánál nem volt sor. Ez a nagy ok, amiért a tengerészgyalogsághoz rukkoltunk be... Annyira hülyék voltunk! Nem tudtunk mást a tengerészgyalogságról, csak annyit, amennyi a toborzó plakáton állt. Évekkel később W. O. és én összehasonlítottuk a feljegyzéseket, és rájöttünk, hogy majdnem minden, amit a tengerészgyalogos-toborzó mondott nekünk, hazugság volt – kivéve, hogy szemtől szembe kerülünk majd a japcsikkal.

Mi motivált minket legerősebben a bevonulásra? Azt kell mondjam, inkább a düh, mint a kötelesség. Csak azt a tájékoztatást kaptuk, hogy történt egy rajtaütésszerű támadás Pearl Harbornál. Minden figyelmeztetés nélkül. Az amerikaiak tényleg dühösek voltak. Ez olyasmi, amit alig lehet szavakkal leírni – egy egész ország gerjedt féktelen haragra.

JIM YOUNG

December 8-án, hétfő reggel, a Pearl Harbor elleni támadás másnapján, húszévesen a Pennsylvania állambeli Mount Joy városban voltam. Munkahelyemen, a cipőgyárban dolgoztam. Lepakcsoltam a gépemet. A főnök rám förmedt:

– Mégis mi a fenét csinálsz?

Mire én azt válaszoltam:

– Sajnálom, főnök. Bevonulok.

Aztán hallottam, hogy a többi gép is leáll, és a srácok azt mondják:

– Mi is bevonulunk.

Philadelphiáig stopptam. Délután egy órára értem a toborzóirodákhoz. Több háztömbnyi sorban álltak a bevonulni akaró srácok. A haditengerészethez akartam kerülni. Órákig álltam a sorban, végül bejutottam a toborzóirodába. Nem vettem be. Azért nem kellettem a seregnek, mert volt pár lyukas fogam. Amikor a háború kitört, a katonai előírások szigorúan meghatározták, hogy az újoncnak meg kell felelniük bizonyos testi paramétereknek. A háború annyira váratlanul tört ki, hogy nem volt idejük lejjebb vinni a követelményeket.

A haditengerészeti toborzóirodájával szemben volt a tengerészgyalogságé. Éppen el akartam menni, amikor valaki le szólt a tengerészgyalogos sorból.

– Hé, cimbora, mi a gond?

Megmondtam neki, hogy a haditengerészeti nem vett be.

– Miért nem próbálsz a gyalogosoknál? – kérdezte.

Mondtam neki, hogy mire végigállnám a gyalogos sort, bezár a toborzóiroda. Azt mondta, csak folyamatosan beszélgessek vele, és haladjak a sorral, senki nem veszi majd észre, hogy nem a végére álltam. Aztán, majd ha az ajtóhoz érünk, csak bepattanunk. A stratégia bevált. Tengerészgyalogos lettem! Nem nézték a fogaimat. Azt mondták, akár másnap indulhatok is, vagy várhatok karácsony utánig. Az utóbbit választottam, hogy el tudjak búcsúzni anyámtól és a barátaimtól.

Anyám szomorú volt, hogy elmegyek. Ő volt a példaképem. Mindig segítettem neki a család kis vegyesboltjában; zöldséget, gyümölcsöt, egyéb terményt is árultunk. A gyümölcsöt más településekre is szállítottam. Nevelőapám rendőr volt, én pedig nem voltam valami jófiú. Nagyon rosszul bánt velem és a testvéremmel, Phillippel. Tulajdonképpen örültem is annak, hogy elmegyek.

ROY GERLACH

A szüleim mennoniták voltak, békepártiak, és ellenezték a háborút. A Pennsylvania állambeli Lancasterben éltünk, gazdálkodók voltunk. Két okból tagadhattam volna meg a szolgálatot: egyrészt lelkiismereti okokból, mivel a szüleim mennoniták voltak, másrészt a foglalkozásomra való tekintettel, mivel mezőgazdasági termelést folytattunk, és ez mentesít a szolgálat alól. De nem igazán értettem egyet a békepártiakkal. Nem tudom, igazam volt-e vagy sem. Huszonegy éves voltam, és ez volt a döntésem.

Munka után egyenesen Lancasterbe mentem, ahol hatalmas sorokban álltak azok, akik be akartak lépni a seregbe. Nekem nem volt időm erre. Találtam egy másik hosszú sort, ők a haditengerészethez vártak. De nekem erre sem volt időm. Egy ajtóval odébb megtaláltam a tengerészgyalogság toborzóirodáját. Bementem.

– Mit kell tennem, hogy a gyalogsághoz kerülhessek? – kérdeztem.

– Jó a hallásod, a látásod, és tudsz beszélni? – kérdezte az őrmester.

– Igen.

– Rendben, akkor fel vagy véve.

Szóval azért lettem tengerészgyalogos, mert náluk volt legkisebb a sor. Egy csapatuk december 29-én indult. Gondoltam, „jó, akkor még a karácsonyt otthon tölthetem.” Egészen az indulásig nem mondtam el a szüleimnek, hogy berukkoltam.

Parris Island, kiképzőtábor, 1941. december 31.

SID PHILLIPS

Annyira hülyék voltunk, hogy nem hallottunk Parris Islandról! Azt hiszem, a toborzó tiszthelyettes mondta, hogy vár ránk egy

rövid kiképzés egy gyönyörű táborhelyen, valahol Dél-Karolina államban, a tengerparton. Amikor megérkeztünk a Parris-szigeten lévő tengerészgyalogsági kiképzőbázisra, akkor jöttünk rá, hogy ez nem is egy sziget. Volt ott egy töltésút, amely összekötötte a szárazfölddel. Csak a neve sziget. A kiképzőtábor kemény volt. Pearl Harbor előtt tizenkét hétig tartott, ezt Pearl Harbor után hat hétre csökkentették. Mindent élénkebben érzékelttem, és mintha felgyorsult volna a világ. Tél volt, és nagy hideg, amikor megérkeztünk, 1941. Szilveszter napján.

Ahogy megérkeztünk, civil ruhában és hosszú hajjal, a bentiek ránk kiabáltak: „Megbánjátok még!” Igazuk lett. Elég gyorsan megbántuk, konkrétan néhány órán belül.

JIM YOUNG

Egy testes őrmester kiáltott ránk, hogy álljunk sorba, majd névsorolvasás következett. Amikor végre elhangzott a James F. Young név, senki sem szólalt meg, én sem. Az egyik srác, akivel megismerkedtem, rám nézett:

– Hé, ez nem a te neved?

Mire elüvöltöttem magamat:

– Jelen.

– Egy igazi idiótát sikerült besoroznunk! Még a saját nevét sem tudja! – jegyezte meg az őrmester.

Nagyon szégyelltem magam. A nevelőapám arra kényszerített, hogy az ő családnevét használjam. Wolfe-nak kellett mondanom magamat. Soha senki nem hívott másképpen, szóval üresben járt az agyam, amikor az őrmester James Youngot szólította. Szóval ez volt az első baklövéssem a gyalogosoknál, reméltem, hogy egyben az utolsó is.

Parris Islanden igazán sok volt a látnivaló. A tengerészgyalogsok gyakorlatoztak, és arra gondoltam, képesek leszünk-e

valaha is úgy menetelni, mint ők. Az első éjszaka eléggé félelmetes volt. A kiképzőtáborhoz közel volt az óceán, a tenger felől megtámadhattak minket, ezért este szigorú „elsötétítés” volt. A kiképző őrmester beosztott minket, hogy őrizzük a körletet (fegyver nélkül). Azt hiszem, elég furcsa látvány lehettünk, ahogy ott álltunk a hernyó alakú, félgömb tetejű barakkunk ajtaja előtt civil ruhában.

Másnap megkaptuk a tengerészgyalogos-egyenruhát. Amikor visszaértünk a barakkhoz, a tengerészgyalogos-százados társaságában egy civil is volt. A százados azt mondta, hogy a fickó megvenné a civil ruháinkat. Azt mondta, szerinte nyugodtan adjuk el őket, mert mire a háborúnak vége lesz, amúgy sem lesznek jók ránk. A legtöbbet eladták mindenüket. Ha jól emlékszem, az egészért úgy három dollárt kaptam; öltöny, kalap, cipő, minden.

Kétszintes barakk emeletére kerültünk. Cikcakkos lépcsőn lehetett lejutni a gyakorlótérre. Minden nap hajnali négyig fent voltunk; addig gyakoroltunk, amíg mindent előírászerűen nem csináltunk. Reggelente a kiképzőtiszt élénk állt, és ránk üvöltött: „Sorakozó!” És mérte az időt. Ha nem voltunk elég gyorsak, még egyszer megcsináltatta velünk, és még egyszer és még egyszer, egészen addig, amíg nem volt elégedett az eredménnyel. Egymáson és a lépcsőkorláton átugorva rohantunk le, úgy tudtuk megcsinálni. Aki túl lassú volt, azt a konyhára osztották be. Megkaptuk a fegyverünket is, és azt mondták, hogy ha leejtjük, azzal kell aludnunk.

SID PHILLIPS

Sosem engedtek annyi ruhát felvennünk, hogy ne fázzunk. Khakiszínű nadrágot és sportfelsőt adtak. Nem panaszkodtunk, hogy fázunk, mert aki megtette, annak még több felülést kellett végeznie, dupla távot futtattak vele, ilyesmi. Szóval nem

tehettünk mást, ki kellett bírunk, és csak magunkban morgolódhattunk. Parris Island kemény volt, és most is kemény, annak is kell lennie. Örülök, hogy kemény kiképzést kaptunk. Az fegyelemre tanítja a fiatalokat, és a túléléshez fegyelem kell. Megtanultuk, hogy semmi mást ne tegyünk, csak a parancsot teljesítsük. Ez az elvárás.

JIM YOUNG

Egyik vasárnap délután a barakk lépcsőjén üldögéltem, és láttam, hogy egy tengerészgyalogos elhalad mellettem, és fagyaltot eszik. Megkérdeztem tőle, hol vette. Azt mondta, hogy a gyakorlótér túloldalán a kantinban. Megköszöntem a tájékoztatást, a kantinba mentem, és vettem egy jó adag csokoládé-vanília fagyit. Aztán visszamentem a barakkunkhoz, és alig kezdtem el enni, amikor kijött a kiképző őrmester.

– Young közlegény, ez egészen jól néz ki. Kaphatok egy kicsit?

– Igen, uram.

Azzal átadtam neki a fagyaltos dobozt. Felemelte a fedelét.

– Hmmm... ez tényleg jól néz ki.

Aztán utasított, hogy vegyem le a sapkámat. Teljesítettem a parancsot. Erre fogta a fagyis dobozt, felfordítva a fejemre tette, erővel a fejembe nyomta a sapkámat, és azt parancsolta, ne mozduljak, míg az egész fagyalt el nem olvad. Ekkorra már a barakkból minden srác röhögött. Az őrmester közölte, hogy hiába van vasárnap délután, senki nem mehet sehova, különösen a kantinba nem.

Kiképzésünk egy másik napján az őrmester megharagudott az egyik srácre, mert mindig elvétette a lépést. Kiállította a sorból, és megparancsolta neki, hogy puskáját a feje fölé emelve addig fusson a placc körül, amíg nem kap parancsot,

hogy álljon meg. Az őrmester a harmadik kör után állította le. Az a tengerészgyalogos még kölyök volt, alig tizenhét éves, és úgy nézett ki, mint aki mindjárt elsírja magát. Az őrmester azt mondta neki, hogy ezután nyilván igyekszik tartani a lépést a többiekkel, aztán megkérdezte, hogy jól van-e, mire a tengerészgyalogos válaszolt:

– Igen, uram.

Mire az őrmester:

– Remek. Akkor fogja a puskáját, és fusson még néhány kört.

SID PHILLIPS

Miután Parris Islanden megkaptuk az alapkiképzést, Észak-Karolinába, a Lejeune táborba mentünk további kiképzésre. Akkoriban még nem Lejeune volt a neve, hanem New River. Több ezer hektáros terület. Minden épület vadonatúj volt. Sehol egy szilárd burkolatú út. Lakott területektől távol, esőben hatalmas sárkatlan. Az 1. haditengerész hadosztály gyülekezett, a keleti parton, míg a 2. haditengerész hadosztály a nyugati parton alakult.

W. O. és én az 1. haditengerész hadosztályhoz kerültünk. A mi hadosztályunkat Szakadt Tengerészgyalogosoknak nevezték, mert állomáshelyünk az isten háta mögött volt. Büszkén viseltük ezt a nevet; ettől nagyon macsónak éreztük magunkat. A hadosztálynak három ezrede volt: az 1., az 5. és a 7. tengerészgyalogos-ezred. Minden ezredben három zászlóalj volt, minden zászlóaljban négy század. A század az, ami számít. A század az otthonunk. A században vannak a barátaink. A századdal azonosulunk. A század, B század, C század, satöbbi. És persze voltak a századoknak segéderői: írnokok, szakácsok, futárok és hírszerzők.

W. O. és én az 1. haditengerész ezred H századába kerültünk. Ez nehézfegyverszázad volt. Három szakasz .30-as kaliberű géppuskákkal. Egy szakasz 37 mm-es páncéltörő ágyúkkal. Egy szakasz .50-es kaliberű géppuskákkal (légelhárító célra), és egy szakasz 81mm-es aknavetőkkal. Én az aknavetősökhöz kerültem W. O.-val; velünk volt Jim Young és Roy Gerlach is.

JIM YOUNG

Az elején botokkal gyakoroltunk, mert igazi fegyvert még nem kaptunk. Egyszerűen nem érkeztek meg. Talán azért, mert nagyon gyorsan jött a háború. Ám hamarosan megkaptuk az igazi fegyvereket, és különválasztottak minket: lövészek, tüzesek, géppuskás lövészek. Úgy hetvenöten lehettünk a H-2-1-es nehézfegyverszázadban; négy ágyút kezeltünk és védtünk. Farzseb ágyúnak nevezték a fegyvereinket. Megtanították nekünk, hogyan működik az aknavető, milyen a szerkezete, hogyan kell betölteni és tüzelni vele. A tiszthelyettesek azt mondták, figyelik, ki tudja a leggyorsabban felállítani, betölteni az ágyút, ő lesz a fegyverirányzó, és felterjesztik előléptetésre. Tizedes lehet. A második leggyorsabb őrzetető lehet. Hát, elég nagy szám volt ez nekünk, és nagyon élveztük. Mindenkinek három próbálkozása volt. A tiszthelyettesek röhögve figyelték, ahogy egymásba botolva ügyetlenkedünk. Úgy hozta a szerencse, hogy a négy leggyorsabb újonc egyike lettem.

Egy lövegrajban hat ember volt. Az, hogy fegyverirányzó lettem, azt jelentette, hogy én cipelhettem a huszonegy kilós kétlábú állványt és az irányzékot. Egyéni fegyverem egy .45-ös kaliberű automata pisztoly volt, amit könnyebb volt magamnál hordani, mint egy hosszú csövű puskát. A segédírányzó vitte a huszonkét kilós csövet, egy másik ember a huszonnégy kilós

aknavetőtalpat. A többiek a lőszeres ládákat vitték, és a lőszert adagolták.

Ekkor már rendes harci kiképzést kaptunk. Igazi lőszerral lőttünk, és félelmetesen nagy volt a zaj. Az ágyú elsütése a következőképpen történt: egy ember megfelelő mennyiségű puskaport öntött a csőbe, a lövedék alá, attól függően, hogy milyen messzire akartuk kilőni. Aztán becsúsztotta a lövedéket az aknavető 81 mm széles csövén. Az lecsúszott a csövön, majd az alján nekiütközött a kioldótűnek, ami beindította a robbanást, és a lövedék úgy repült ki az ágyúcsövön, mint puskából a golyó. A fejünk közvetlenül a cső mellett volt, amikor beejtettük a lövedéket. Mindig összeresztünk. Vattát dugtunk a fülünkbe, de nem sokat használt. Volt egy eléggé félelmetes művelet, a besült lövedék eltávolítása. Vagyis ki kellett szednünk a csőből a lövedéket, ha valami okból nem indult el. Le kellett szerelni a csövet, és kicsúsztatni a „forró” lövedéket az alján. De hozzászoktunk.

A napi kiképzés után azt csináltunk, amit akartunk. A legközelebbi város Jacksonville volt, és minden nap bemehettünk, hacsak nem voltunk beosztva éjszakai szolgálatra. Jacksonville kis város volt, de a hadsereg külön szervezete ott is biztosított szórakozási lehetőséget nekünk, ráadásul a városban szép lányokkal is táncolhattunk.

ROY GERLACH

Havi 21 dollár volt az ellátmányunk, ehhez jött a tengerentúli pótlék, havi 5 dollár. Legalábbis nekünk, közlegényeknek. De cigarettán és szerencsejátékokon kívül nem sok mindenre lehetett költeni. Kötelező volt életbiztosítást kötni, ami havi 11 dollár volt; a fizetésünk nagy része. Nem volt választásunk. Akár tetszett, akár nem, a biztosítás kötelező volt.

SID PHILLIPS

Szokták kérdezni tőlem, milyen jól ismerem az egyik lövészünket, Bob Leckie-t, aki később írt egy híres könyvet a szigetekén töltött időnkéről. Azt szoktam mondani, hogy a H század elég nagy század volt. Csak a mi lövészszakaszunkban hatvanöt ember szolgált. Senki nem hívta Leckie-nek. Nálunk „Lucky” volt. Vagyis szerencsés. Nem hiszem, hogy a században bárki is tudta az igazi nevét. Akkoriban Bob nem volt híres író. Ugyanolyan örvető volt, mint a többiek. Sokszor láttam sorakozókor, és szoktunk köszönni egymásnak. De mivel nem ugyanabban a rajban voltunk, nem töltöttünk annyi időt együtt, mint a saját szakaszom embereivel.

JIM YOUNG

Egy nap az őrmester bejött kukacbarakkunkba és bejelentette:

– Ennyi volt, fiúk. Holnap elmegyünk. Minden kimenőt érvénytelenítettünk. Senki nem telefonálhat. Mindenki a barakkban marad.

Nagyon izgatottak voltunk. Fogalmunk sem volt róla, hova megyünk és hogyan. Sokan nehezményezték, hogy nem beszélhettek a szüleikkel, a barátnőjükkel, hogy nem búcsúzhattak el tőlük. Tudtuk, hogy sokan közülünk nem látják viszont szeretteiket. Elégge felfokozott hangulat volt, senki nem aludt valami sokat aznap éjjel.

Hajnali négykor volt ébresztő; megettük, amit elénk raktak, aztán néhány mérföldet gyalogoltunk a vasútvonalig, ahol vonat várt ránk. Rendes személyvagonokban utaztunk Észak-Karolinából délnyugat felé. Valahol a középnnyugaton megálltunk szemet és vizet venni. A sínek másik oldalán hatalmas gyárat láttunk; lányok álltak a rámpán, integettek, sok szerencsét kívántak.

Nemsokára egy teherautó állt meg a vonat mellett; és több láda édes almabort pakoltak a vonatra a frontra induló tengerészgyalogosoknak. A gyárban dolgozó lányok adták össze a pénzt rá. Kiáltozva köszöntük meg nekik, ők pedig zsebkendőjükkel integettek, ahogy szerelvényünk kihúzott az állomásról.

A vonat San Franciscóba futott be; a Golden Gate híd egyenesen lenyűgöző látvány volt. Ott töltöttem be a huszonegyedik évemet, 1942. június 12-én. San Francisco kikötőjében felszálltunk a George F. Elliott nevű hajó fedélzetére. Eléggé avított vízi jármű volt. A priccsek öt szinten voltak egymás fölött. Alig lehetett megmozdulni úgy, hogy ne verjük be a fejünket a fölöttünk lévő priccs aljába. Aztán kipöfögtünk a San Francisco-öbölből.

A Golden Gate alatt jártunk, amikor elkapott a tengeribetegség. Nem voltam egyedül ezzel. Sorban álltunk a hajókorlátnál, és széllel szemben is okádtunk. Úgy persze nem igazán célszerű. Az első fedélzet csúszós lett a hányadéktól, és pokolian bűzlött. A nyílt tengeren végre megmondták nekünk, hova megyünk. Új-Zélandra, Wellington kikötőjébe.

SID PHILLIPS

A csapatszállító hajón borzalmas volt az élet. Közlegényként fekhelyünk felhajtható, rugós priccs volt, természetesen emeletesen, öt fekhely egymás felett, mint az emeletes szendvics. Amelyiket kiválasztottuk, az lett a helyünk. A poggyászsunkat felpakoltuk arra a priccsre. Még ma is csodálkozom, hogy nem tévedtünk el a hajón. Semmi nem volt megjelölve, sehol egy szám vagy ábra. A hadseregben az ember megtanulja a legjobbat kihozni egy csomó rossz helyzetből. Nekem a háború legnagyobb nyomorúságát nem a harc jelentette, hanem az életkörülmények. A hajón több százan voltunk összezsúfolva, fiatal férfiak. Mindig olyan szorosan, hogy óhatatlanul összeért

a vállunk. Fürdésre nem volt édesvíz, csak sós tengervíz, és egész idő alatt ragadtunk az izzadtságtól. Mindig mindent együtt csináltunk, és akkor, amikor az egységünk parancsot kapott. A fedélzetre mentünk, és kanyargós, négyszáz méteres sort álltunk végig, két óra hosszan, hogy a kantinba jussunk. Odalent a konyhán forráság volt; acéltálcát kaptunk, kiálltuk a sorunkat. Nagyon kevés ételt adtak, amit állva ettünk meg. Egy őrmester figyelte, nehogy valaki kétszer álljon be a sorba. Olyan hőség volt odalent, hogy örültünk, amikor visszajutottunk a fedélzetre.

Engem a tisztí fejszolgálatra osztottak be, ami azt jelentette, hogy az én feladatom volt a tisztí latrina pucolása. Ami azt illeti, ez egészen jó feladatnak bizonyult. Ott hozzájuthattam édesvízhez, szóval édesvízben zuhanyozhattam, és moshattam ki a ruháimat, ami egészen jó volt.

JIM YOUNG

Az út valóságos rémálom volt nekem, annyira gyötört a tengeribetegség. Ráadásul egy Al Schmid nevű tengerészgyalogos (igazi seggfej) feküdt az alattam lévő priccsen, és folyton seggbe rúgott. Ezt ráadásul mulatságosnak találta. Összeférhetetlen alak volt, mindenkibe belekötött. Egyik nap „Indián” Johnny Riversszel kicsit túl messzire ment. Indián Johnny Rivers történetesen profi bokszoló volt – szerintem tényleg amerikai indián származású. Sötét bőrű és hirtelen természetű. Valaki azt mondta, hogy Indian márkájú motorja is volt. Johnny szólt a hadnagynak, hogy elege lett ebből az Al gyerekből. A hadnagy parancsba adta Johnnynak, hogy állítson fel ringet az első fedélzeten, és vessen véget a civódásnak.

Al elég jól állta a sarat, de Johnny egyszerűen kicsinálta. Valahányszor a földre került, mindig felállt. A hadnagy leállította

a meccset, és Al ezután egy kicsit jobban viselkedett, de azért nem erőltette meg magát.

Tizennyolc napot töltöttünk a tengeren, és már kezdtem megszokni – már nem voltam olyan gyakran tengeribeteg –, amikor megláttuk Wellington kikötőjét.

SID PHILLIPS

Amikor Új-Zélandra értünk, munkacsapatokba osztottak minket. Az egész hajót ki kellett pakolni, aztán vissza, mert amikor San Franciscóból elindultunk, a rakomány nem úgy volt elhelyezve, ahogy az a harci helyzetben előírás (vagyis a legszükségesebb felszerelés kerül felülre). Éjjel-nappal dolgoznunk kellett – négy óra munka, négy óra pihenés –, egész nap. Sosem tudtunk egy jót aludni. Július volt, Új-Zélandon tél. Végig havas eső esett, és nem volt jó téli ruházatunk. Fagyoskodva, morogva, szitkozódva pakoltuk a rengeteg lőszert, szögesdrótot, ilyesmit.

JIM YOUNG

Amint felpakoltunk, megint tengerre szálltunk; ezúttal azért, hogy a partraszállást gyakoroljuk a Fidzsi-szigeteken. A kapitány engem és hat másik tengerészgyalogost vissza akart küldeni az Egyesült Államokba, mert folyton tengeribetegek voltunk. Ebbe mi nem voltunk hajlandóak beleegyezni.

Azt mondta:

– Hát, rajtatok áll, fiúk. Ha maradni akartok, hát maradjatok.

A Fidzsi-szigeteken megkezdtek a partraszállási gyakorlatokat. Sokan leestek a hálóról, és karjukat, lábukat törték. Úgy éreztem, sokkal több gyakorlásra lenne szükségünk. Ami elromolhatott, az el is romlott. Néhány rohamcsónak idő előtt

elszabadult a hajóról, és a vízbe esett. Aztán a part felé vettük az irányt. Senki nem gondolt a korallzátonyokra, és sok rohamcsónak megfeneklett. Némelyiknek felszakadt a fenéklemeze. A tábornok a látottakat katasztrófaként értékelte, és azonnal lefújta a gyakorlatot. Nem is szálltunk partra a Fidzsi-szigeteken.

Vissza kellett volna mennünk Új-Zélandra, Wellingtonba még vagy három-négy hónap gyakorlatozásra, de Washington tudomására jutott, hogy a japánok légi bázist építenek a Salamon-szigetek egyikén. Onnan bombázni tudták volna Ausztráliát. A szigetet el kellett foglalni, mielőtt a kifutópálya elkészül. A sziget neve Guadalcanal. Hamarosan egészen közelről megismerhettük.

